

Krantje, croissantje

Het is voorjaarsvakantie als dit stukje wordt geschreven. Afgezien van de baltsende merels in de tuin is er nog bar weinig voorjaar te bekennen. Weerdeskundigen voorspellen koude regen en sneeuw, dus de eerste citroenvlinder of dagpauwoog van dit jaar laat nog op zich wachten. Wat moet je als vlindergeïnteresseerde in zo'n periode? Gelukkig deed een kennis mij een paar weken eerder enkele rupsjes cadeau van de hemelboomvlinder, *Samia cynthia*. Kijk, zo leer je je vrienden kennen, de mensen die echt iets snappen van je zielenroerselen. Een boek als geschenk, flessen wijn, voor je het weet zijn ze uit of op. Maar rupsen van de hemelboomvlinder houden je wekenlang bezig. Vreetzakken blijken het, biologische maaimachines die 24 uur per dag voedsel naar binnen proppen. Geen bladeren van de oorspronkelijke voedselplant, maar van liguster. Volstaan in het begin nog enkele verse takjes per dag, al snel moet het groen dagelijks in grote bossen worden aangesleept. De jonge rupsjes zijn wit van kleur, maar tegen de tijd dat de verpoping begint, kleuren ze pastelgroen met blauwe stipjes. Dan is er even tijd voor pauze. De inmiddels ver-
vaarlijk grote rupsen van deze vlinder uit de familie van de nachtpauwoogen beginnen zich in te spinnen in een zijdedwitte cocon. En zo zie je maar: wat op het oog een monster lijkt, wil het liefst een watje zijn.

Het zijdeachtige spinsel is er de oorzaak van dat deze uit Azië afkomstige nachtvlinder inmiddels is ingeburgerd in grote delen van Zuid- en Midden-Europa. In de tweede helft van de 19e eeuw experimenteerde men met verschillende vlindersoorten als alternatief voor de instortende Europese zijdecultuur met *Mombyx mori*. In Frankrijk was het entomoloog en kunstenaar Félix Édouard Guérin-Méneville die hiertoe de hemelboomvlinder intro-

duceerde. Het experiment mislukte, maar de vlinder bleef. Inmiddels komt de soort in Frankrijk 'van nature' voor in en rond Bordeaux, Parijs en de Elzas. De Fransen noemen hem 'le Croissant'.

Uiteindelijk zit ik op een februaridag op een stoel - kopje koffie, krantje erbij - te kijken naar de definitieve *coming out* van de familie monster. In het uitkomen van de vlinders zit een systeem. In de eerste plaats moet de nog verfrummelde vlinder uit de hardzijden cocon met de fuikopening zien te komen. Dat gaat niet altijd foutloos. Bovendien moeten ze het allemaal gelijktijdig doen. De vlinders kunnen geen voedsel opne-

men, leven dus kort en alles wat ze doen moet daarom snel, efficiënt en gesynchroniseerd gebeuren. Tussen 9.00 en 12.00 uur komen ze tevoorschijn. De rest van de dag gebruiken ze om zich op te pompen en op vliegsterkte te komen. In de loop van de avond zijn ze niet meer te houden, dan willen ze er zogezegd flink tegenaan. Hemelboomvlinders houden ervan amoreus te worden gekieteld via een hulpstukje. Dat kan door met een rietje in de mond langs een vrouwtje te blazen in de richting van een mannetje, dat een eindje verderop zit. De beestjes, vooral het mannetje, worden daar wild van. Ik kijk er graag naar, naar deze ruimte vol verse croissants. ●

Tekst: René Marcellis
Tekening: Kees Verbeek